

herred, hvor der neppe er mere end 5—6 Tdr. Land til en Td. Hartkorn; der vil man indskrænke den driftige Bondemand saaledes, at han aldrig kan erhverve, hvad man talder en dobbelt Bondegaard, som i Stevnsherred vilde blive 16 Tdr. Hartkorn. Jeg skal ogsaa henvise til enkelte frugtbare Egne paa Frederiksborg Amts forrige Rytterdistricter, hvor der ligeledes er et lidet Hartkorns Tilliggende. Jeg skal tillade mig at fremhæve, at Reventlov, den bekendte Hovedmand for vore Reformer i Landbovesenet, gik ud fra den Ansættelse, at 16 Tdr. Hartkorn var det rette Måal, og denne Grændse findes endnu paa hine Rytterdistricter, idet han efter sit nye Kjendskab gik ud fra denne Grændse. Denne Mand, som mindst af Alle vilde have en Bestemmelse, der skulde komme Bondestanden paa Districterne tilskade, var altsaa af denne Mening. Fremdeles maa jeg bemærke, at der ere andre Forhold, hvor denne absolute Grændse af 12 Tdr. Hartkorn let kunde blive mislig, hvor nemlig de enkelte Bondergaarde allerede ere af betydelig Størrelse, saaledes er der f. Ex. i Egnen ved Lerchenborg en Deel Arvesæstegaarde med omtrent 11 Tdr. Hartkorn. Der blive de Bestemmelser, naar den saaledes begrændses til 12 Tdr., ei alene til Hindrer for Sammenlægning, men ogsaa for Arronderinger, til Hindrer for at erhverve nogle enkelte Tdr. Hartkorn til Gaarden, som kunne ligge yderst beqvemt for samme, og hvor det er ligefremt tilskade, at de ikke skulle kunne erhverves. Efter disse Omstændigheder vilde jeg beklage, hvis man kom til det Resultat, ubetinget at binde Sammenlægningen til 12 Tdr. Hartkorn, men, da jeg gjerne vil erkjende, at Hensynet til at bevare Familjestederne kan gjøre det onskeligt, at den faste Grændse, som enhver Mand skulde kunne gaae til, bliver noget lavere, saa skal jeg ikke erklære mig mod den af Udvalget gjorte Indstilling, naar der tillige indrømmes en Ret til Sammenlægning indtil 20 Tdr. Hartkorn, som Ministeriet skal kun bevilge efter indhentet Oplysning og efter de særegne Forhold, som tilraade det. I alle de Tilfælde, jeg har nævnt, i hvilke jeg maatte fraraade en ubetinget Indskrænkning til 12 Tdr. Hartkorn, er der særegne Forhold, som tilraade en større Frihed,

og der vilde altsaa ogsaa Ministeriet kunne være besejret til at anvende den Myndighed, som Udvalget har foreslaaet ved Loven at overdrage Samme.

Sørensen: Ja, vi ere nu her atter i det gamle Tilfælde, som saa ofte er mødt her i Thinget, at, naaren Lov nogenlunde er gleden igjennem med en Majoritet af Stemmer ved 2den Behandling, og Regjeringen ogsaa har erklæret sig, at den nogenlunde kunde vente, saaledes at blive til Lov uden Modsigelse, da opstaaer der strax i Thinget en Deel, som forsøge til det Yderste at faae det Vedtagne tilbage igjen til det, som de dog vide ikke er Folkets Duffe, og som de dog vide var imod Majoriteten af Stemmegivningen her i Thinget; og hvorpaa grunde de da deres Forhaabning? Ja, jeg kan ikke finde, at de grunde den paa Andet end paa den vakkende og selvmodsigende Holdning, vor Afstemning saa ofte har; thi ellers vilde man ikke byde Thinget Saadant til Dmgjorelse. Den ærede Ordfører har ved første Behandling forsvaret Sammenlægningen i en Udvidelse til 20 Tdr. Hartkorn af Bondejord; han er idag kommen med flere Grunde for, at 12 Tdr. Hartkorn kunde anses som passende; men han har, og alle Udvalgets Medlemmer med ham antaget, at 12 Tdr. Hartkorn kunde der nok staae i denne Lov, det vil sige for et Syns Skyld; men, naar det hedder, „ved særlig Bevilling kan det bevilges sammenlagt op til 20 Tdr. Hartkorn,“ saa have vi derved ikke vundet det Allermindste ved Lovens Bestemmelse om de 12 Tdr. Hartkorn, vi have derved da kun endvidere aabnet og stadfæstet den samme Bevillingsvejs fortsatte Gang, som nu finder Sted, og som har fundet Sted i mange Aar baade til 20 og over 20 Tdr. Hartkorn. En saadan Bestemmelse altsaa, som bestemmer Grændsen for Sammenlægning til 12 Tdr. Hartkorn, og idetsamme sætter, at med særlig Bevilling kan det blive til 20 Tdr. Hartkorn, den har i Grunden Ingenting bestemt, og det er den, som vi aldeles maae modsætte os. Enhver, som tænker paa at faae en saadan ubestemt Grændse eller en saadan bestemt Grændse for Sammenlægning af Bondejord, som ikke er virkelig uden i Bevillingsvilkårlighed, og tragter efter at ville